

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 320/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2011 doručená sťažnosť P. J., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 ústavy a tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že „sťažovateľ sa v civilnom konaní, žalobou voči žalovaným, domáhal vydania bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie nehnuteľností v jeho vlastníctve zapísaných na LV č. 13522 v kat. území P., a to parcely KN - C č. 1518/30 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 242 m² a parcely KN - C č. 1518/31 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 272 m² v období od 24. 1. 2007 do 19. 11. 2007. Žiadal, aby žalovaní v 1. až 4. rade, ako spoluvlastníci bytového domu súp. č. 5321, boli solidárne zaviazaní zaplatiť mu 115.332,- Sk (teraz 3.828,32 EUR), žalovaný v 5. rade 11.533,- Sk (teraz 382,83 EUR) a žalovaný v 6. rade 26.911,- Sk (teraz 893,28 EUR). Neskôr spoločný záväzok žalovaných v 1. až 4. rade zmenil na jednotlivé plnenie. Na uvedených parcelách, ktoré sú v jeho výlučnom vlastníctve, sa nachádza chodník a cesta.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že v predmetnej právnej veci sa jedná o výlučné užívanie nehnuteľností, parc. KN - C č. 1518/30 a 1518/31 žalovanými. Ide o komunikačný priestor bytového domu súp. č. 5321, kde sa na týchto nehnuteľnostiach nachádzajú rôzne drobné stavby, ktoré boli zriadené bez súhlasu právneho predchodcu sťažovateľa.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že «bytový dom na pozemku č. 1508, komunikácia, chodník a pomocné stavby na pozemku č. 1518/30 a 1518/31 boli postavené v roku 1972 Výstavbovým družstvom v P., na základe stavebného povolenia, ale bez súhlasu vlastníka predmetných pozemkov M. W. Z uvedeného vyplýva, že spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu a príslušenstvo, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, nachádzajúce sa na príľahlom pozemku „vzniklo“ iba z dôvodu a ako súčasť stavby predmetného bytového domu. Pokiaľ by nebolo došlo k výstavbe bytového domu nebolo by došlo ani k výstavbe spoločných častí domu, spoločných

zariadení a príslušenstva, a to komunikácie, chodníka a pomocných stavieb na príľahlom pozemku. Tým by nedošlo ani k zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa. Z dôvodu neoprávnenej stavby bytového domu žalovaní užívajú pozemok č. 1518/30 a 1518/31, ako príľahlý pozemok k bytovému domu súp. č. 5321 stavbami - spoločnými časťami domu a spoločnými zariadeniami domu s príslušenstvom na nimi ležiacimi...

Na príľahlom pozemku bolo v prospech vlastníkov bytov v bytovom dome zriadené zákonné vecné bremeno zákonom č. 182/1993 Z. z...

Keďže stavba bytového domu stojaca na pozemku č. 1508 vo vlastníctve sťažovateľa bola postavená v rozpore s predpismi občianskeho práva, ide o stavbu neoprávnenú, na ktorú sa vzťahuje ust. § 135c Občianskeho zákonníka. Spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu a príslušenstvo a príslušenstvo ležiace na parcelách č. 1518/30 a 1518/31, sú taktiež neoprávnené stavby, na ktoré dopadá ust. § 135c Občianskeho zákonníka. Do doby vysporiadania podľa § 135c tieto neoprávnené stavby neoprávnene zasahujú do vlastníckych práv sťažovateľa ako vlastníka príľahlého pozemku...

Vo všetkých vyššie uvedených súvislostiach, je nepochybné, že sťažovateľ je neoprávnenou stavbou bytového domu, spoločných častí domu a spoločných zariadení domu a príslušenstva bytového domu obmedzený proti svojej vôli. Sťažovateľ nemôže užívať patriace mu pozemky, pretože tieto užívajú výlučne žalovaní, na umiestnenie spoločných častí domu a spoločných zariadení domu a príslušenstva bytového domu súp. č. 5321.»

Vo veci rozhodol Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 9 C 116/2007 z 24. mája 2010, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Sťažnosť smeruje proti rozsudku krajského súdu z 24. novembra 2010.

Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tom, že krajský súd „sa v žiadnom ohľade nevysporiadal zákonným spôsobom s dôkazmi, na ktoré poukazoval sťažovateľ. Pri svojej rozhodovacej činnosti nepreskúmal rozhodujúce otázky, nesprávne aplikoval právnu normu... Porušovateľ nedal ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, ako vec právne

posúdil. Jeho odpoveďou bolo konštatovanie, že zo správy mesta vyplýva, že sa jedná o miestnu komunikáciu vo vlastníctve Mesta P. a zamietnutie žaloby.“.

V súvislosti s uvedenými námietkami k záverom krajského súdu sťažovateľ tvrdí, že krajský súd poprel § 19 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), keďže *„nepovažuje príľahlý pozemok a stavby spoločných častí domu a spoločných zariadení domu a príslušenstva na ňom ležiace za vlastníctvo vlastníkov bytového domu, pričom je nesporné, že tieto stavby sa na príľahlom pozemku – teda v okolí bytového domu nachádzajú, boli postavené spolu s bytovým domom a sú nevyhnutnou súčasťou bytového domu, keďže umožňujú riadne užívanie bytového domu, resp. bytov a nebytových priestorov v tomto dome“.*

Sťažovateľ taktiež tvrdí, že je nesprávne tvrdenie krajského súdu, že *„žalovaní nie sú v tomto spore pasívne legitimovaní, keďže nebolo preukázané vlastníctvo žalovaných k uvedeným stavbám, pretože žalovaní sú vlastníkami týchto stavieb - spoločných zariadení a príslušenstva v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z.“.*

Podľa sťažovateľa krajský súd opomenul, že v prípade príľahlého pozemku, ktorého užívanie je predmetom sporu, na ktorom sa nachádzajú spoločné časti a spoločné zariadenia domu a príslušenstvo – komunikácia, chodník a pomocné stavby, nejde o všeobecné užívanie týchto stavieb žalovanými, ale užívanie príľahlého pozemku spočíva v samotnej existencii stavieb spoločných častí domu a spoločných zariadení domu a príslušenstva v spoluvlastníctve žalovaných, ležiacich – nachádzajúcich sa na príľahlom pozemku vo vlastníctve sťažovateľa bez jeho súhlasu.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa sp. zn. 9 C 116/2007 z 24. mája 2010, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny slobôd v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ taktiež tvrdí, že namietaným rozsudkom krajského súdu bolo porušené aj jeho základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ argumentoval doterajšou judikatúrou ústavného súdu a v podstatnom uviedol, že *„je neoprávnenou stavbou bytového domu, spoločnými časťami domu, spoločnými zariadeniami domu a príslušenstvom (komunikácia, chodník a pomocné stavby), nachádzajúcimi sa na príľahlom pozemku, obmedzený proti svojej vôli...“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo P. J., podľa čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1a 4, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3 Co 86/2010 zo dňa 24. 11. 2010, porušené boli.

3. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 11. 2010, sp. zn. 3 Co 86/2010, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť P. J. trovy konania (z hodnoty sporu 5.104,43 EUR) v sume 451,54 €, za (2 x 180,93 € - 1. Prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2. písomné podanie na súd + 2 x režijný paušál 7,21 €, DPH vo výške 20 % - 75,26 €), podľa § 10 ods. 1, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. na účet advokáta: JUDr. J. G., P... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 ústavy a tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010.

Podľa sťažovateľa krajský súd namietaným rozsudkom porušil ním označené základné a iné práva tým, že

- sa nezaoberal jeho odvolacími dôvodmi,
- nezohľadnil skutočnosť, že stavba bytového domu je neoprávnená,
- nevysporiadal vzťah medzi sťažovateľom a žalovanými v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zaoberal jej opodstatnenosťou, predovšetkým skúmal možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základnými právami upravenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ v sťažnosti namietal. V nadväznosti na to posudzoval opodstatnenosť námietok sťažovateľa, pokiaľ ide o ťažiskové časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, z hľadiska možnosti vyslovenia porušenia označených práv.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre poukazuje na to, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách

(napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je určená princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamenajú právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ich

účelovo chápať tak, že ich naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku po uvedení dôvodov odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu, obsahu odvolania sťažovateľa a vyjadrenia žalovaných k nemu uviedol:

„Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. v platnom znení, pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na

- a) diaľnice,*
- b) cesty,*
- c) miestne komunikácie,*
- d) účelové komunikácie.*

Podľa ust. §3d ods. 3 citovaného zákona, miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

Podľa ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona, premávku na pozemných komunikáciách upravujú osobitné predpisy; v ich medziach smie každý užívať diaľnice, cesty a miestne komunikácie obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené (všeobecné užívanie). Užívateľ sa musí prispôsobiť stavebnému stavu a dopravno-technickému stavu dotknutej komunikácie; nesmie ju poškodzovať alebo znečisťovať.

Podľa ust. § 8 ods. 3 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, súčasťami miestnych komunikáciami sú aj príslužné chodníky, verejné parkoviská a obratiská, zariadenia na zabezpečenie a zaistenie priechodov pre chodcov, podchody a priechodové lávky.

Je nepochybné, že v predmetnom konaní sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, ktoré vlastnícky patria jemu. Ide o pozemky parcelu KN C č. 1518/30 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 242 m² a KN C č. 1518/31 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 272 m², zapísané na LV č. 13 522, k. ú. P. (č. 1. 4 spisu). Na uvedených pozemkoch sa nachádzajú stavby, cesta a chodník. Podľa tvrdenia žalobcu cesta a chodník slúžia výlučne žalovaným, ktorí sú spoluvlastníkmi bytového domu so súp. č. 5321 stojaceho na pozemku parcele KN C č. 1508, zapísaného na LV č. 7665, k. ú. P. Vecné bremeno podľa ust. § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je zapísané na LV len k pozemku parcele KN C č. 1508 evidovanej na LV č. 7665, k. ú. P. Takéto vecné bremeno nie je zapísané aj k pozemkom parcelám KN C č. 1518/30 a KN C č. 1518/31, ktoré sú evidované na LV č. 13 522, k. ú. P. Spôsob využitia týchto parciel je na LV označený kódom 13 321. Týmto kódom sa označujú pozemky, na ktorých sú postavené inžinierske stavby cestné, miestne a účelové komunikácie a ich súčasti, okrem diaľnic a rýchlostných ciest (cesty a miestne komunikácie, mosty, nadjazdy, tunely, podzemné dráhy, chodníky, nekryté parkoviská a iné).

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ako aj z obsahu spisu je nepochybné, že na pozemkoch parcele KN C č. 1518/30 a KN C č. 1518/31 sa nachádzajú miestna komunikácia a chodník a tieto slúžia, resp. zabezpečujú prechod pre peších chodcov a prejazd motorovými vozidlami patriacimi nielen žalovaným, ale komukoľvek. Nejedná sa o komunikáciu, ktorá by bola uzavretá. Už len možnosť všeobecného užívania komunikácie a chodníka vylučuje, žeby sa vlastník pozemku, na ktorom je komunikácia a chodník postavený, mohol domáhať náhrady za užívanie len od niektorých z viacerých možných užívateľov.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že žalovaní nie sú vlastníkami stavieb nachádzajúcich sa na pozemkoch parcele KN C č. 1518/30 a KN C č. 1518/31. V zhode so súdom prvého stupňa aj odvolací súd konštatuje, že cesta je miestnou komunikáciou a vlastníkom tejto stavby na pozemku vlastnícky patriacom žalobcovi je Mesto P. a tento vlastnícky režim sa vzťahuje aj na príľahlý chodník k danej miestnej komunikácii.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobcu, je potrebné konštatovať, že charakter predmetných komunikácií bol nepochybne v tomto konaní zistený. Keďže stavba nie je súčasťou pozemku (táto okolnosť nepochybne vyplýva z ust. § 120 Občianskeho zákonníka),

zároveň je potrebné konštatovať, že žalovaní v žiadnom prípade nie sú vlastníkami stavieb, ktoré sa nachádzajú na týchto pozemkoch. Správne preto súd prvého stupňa poukázal na to, že žalovaní ani nie sú pasívne legitimovaní v predmetnom konaní. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu o neoprávnenej stavbe bytového domu, táto otázka nesúvisí bezprostredne s predmetom tohto konania. Predmetom konania je užívanie, resp. bezdôvodné obohatenie za cestu a chodník, teda za iné stavby, než je stavba samotného obytného domu. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, žeby tieto stavby tvorili príslušenstvo obytného domu so súp. č. 5321, stojaceho na pozemku parcele KN C č. 1508, pretože charakter týchto nehnuteľností - stavieb bol súdom prvého stupňa riadne zistený.

Za týchto okolností nemožno konštatovať ani porušenie článku 20 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Užívanie predmetných nehnuteľností žalovanými a širšou verejnosťou rozhodne nie je porušením vlastníckeho práva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam. Žalovaní nie sú vlastníkami stavieb, ktoré sa na pozemkoch parcelách KN C č. 1518/30 a KN C č. 1518/31 nachádzajú a tieto stavby tam ani nezriadili.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ žalobu zamietol. Odvolací súd poukazuje na správne, presvedčivé a výstižné dôvody súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p. So zreteľom na to, že správny je aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, odvolací súd postupom podľa ust. 219 O. s. p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.“

V nadväznosti na už uvedené zásady pre posudzovanie ústavnej akceptovateľnosti rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd konštatuje, že v citovanej časti odôvodnenia namietaného rozsudku krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozsudok okresného súdu, ktorý žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, potvrdil. Podľa ústavného súdu postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu nevykazuje všeobecný charakter, naopak, krajský súd síce stručným, ale primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na podstatné odvolacie námietky sťažovateľa. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa, že krajský súd nezohľadnil skutočnosť, že stavba

bytového domu je neoprávnená, ústavný súd uvádza, že na túto námietku krajský súd reagoval, keď uviedol, že tvrdenie o neoprávnenosti tejto stavby nemá bezprostredný súvis s predmetom konania, pretože predmetom konania je užívanie, resp. bezdôvodné obohatenie z užívania chodníka a cesty, teda iných stavieb, ako je stavba samotného obytného domu.

Krajský súd v posudzovanej veci nepovažoval stavby nachádzajúce sa na parcele č. 1518/30 a 1518/31 za príslušenstvo bytového domu, tak ako to tvrdí sťažovateľ, pričom poukazuje na to, že charakter týchto stavieb bol prvostupňovým súdom riadne zistený (určený). Spornú cestu považuje krajský súd za miestnu komunikáciu, čo odôvodňuje už citovanými ustanoveniami zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacou vyhláškou Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ktorej vlastníkom je Mesto P. a rovnaký vlastnícky režim vzťahuje aj na príľahlý chodník k danej miestnej komunikácii.

Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, prečo sporné stavby nepovažuje za príslušenstvo bytového domu.

Podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len „vlastník stavby“).

Podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd nepovažoval sporné stavby za súčasť bytového domu, neprichádzalo už do úvahy rozhodnutie o náhrade za vecné bremeno podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Krajský súd preto podľa názoru ústavného súdu postupoval správne, keď náhradu za vecné bremeno sťažovateľovi nepriznal.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09). Aj keby mal ústavný súd iný názor na interpretáciu príslušných právnych noriem ako všeobecné súdy konajúce a rozhodujúce v danom prípade vo veci sťažovateľa všeobecných súdov, v zmysle svojej doterajšej ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto konštatuje, že ním nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Je pravda, že krajský súd sa nevysporiadal s tvrdením sťažovateľa o tom, že sporné stavby nemôžu byť miestnymi komunikáciami, keďže ich zaradeniu do siete miestnych komunikácií by muselo predchádzať správne konanie. Tento nedostatok možno krajskému súdu v danom prípade vytknúť. Je však potrebné uviesť, že úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred každým pochybením všeobecných súdov, ale len takým, ktoré dosahuje takú intenzitu, že svojimi účinkami vyvolá neprípustné obmedzenie, či dokonca popretie ústavou garantovaných práv, a ktoré je preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09). V danom prípade k takému pochybeniu zo strany krajského súdu podľa názoru ústavného súdu zjavne nedošlo.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý.

Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu posudzoval len z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nebolo jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok krajského súdu so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, po zistení, že tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov namietaného rozsudku krajského súdu s ústavou.

K namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov zo strany krajského súdu, resp. okresného súdu ústavný súd uvádza, že už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

V súvislosti s tvrdeným porušením práva sťažovateľa na riadny súdny proces tým, že všeobecné sudy zamietli jeho žalobu, ústavný súd pripomína, že čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil

o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie jeho základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa sťažovateľových subjektívnych názorov.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery namietaného odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietaný rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožnila reálne vysloviť ich porušenie (m. m. IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, a preto sťažnosť odmietol v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Sťažovateľ tiež namietajú, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 86/2010 z 24. novembra 2010 došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a tiež právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietajú len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospeľ k záveru, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a ani o porušení jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

3. Sťažovateľ namietajú tiež porušenie čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ktoré majú charakter ústavných princíпов, resp. všeobecných interpretačných pravidiel, a nie konkrétnych základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou. Uvedené

ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V prípade, ak ústavný dospeje k záveru, že v danom prípade namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci nedošlo, resp. nemohlo dôjsť k porušeniu konkrétnych základných práv alebo slobôd, príp. práv vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, tak neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia týchto ustanovení ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2011